

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maaseutuelinkeinolain 27 §:n, porotalouslain 41 a §:n ja luontaiselinkeinolain 46 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi maaseutuelinkeinolain valtionvastuuta koskevia säännöksiä luottolaitoksille suoritettavia hyvityksiä koskevien menettelytapojen ja päätöksentekojärjestelmän osalta. Ehdotuksen mukaan päätöksen valtionvastuun toteutumisesta ja luottolaitokselle maksettavan hyvityksen määrästä tekisi nykyiseen tapaan maa- ja metsätalousministeriö. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus suorittaisi hyvityksen luottolaitokselle. Ehdotus ei muuttaisi nykyistä käytäntöä.

Samalla porotalouslain ja luontaiselinkeinolain valtionvastuuta koskevat säännökset

ehdotetaan sopeutettaviksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain ja yrityksen saneerauksesta annetun lain säännöksiin. Hyvitys voitaisiin suorittaa luottolaitokselle, vaikka valtionlainan vakuutena olevaa omaisuutta ei ole realisoitu edellyttäen, että velallinen saa edellä mainittujen lakien nojalla säilyttää vakuutena olevan asunnon. Vastava muutos on tehty maaseutuelinkeinolakiin vuonna 1993.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Maaseutuelinkeinolain (1295/90) 27 §:n 6 momentin (muut. 805/93) mukaan maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus suorittaa luottolaitokselle hyvityksen valtionlainojen pääoman ja koron lopullisista menetyksistä. Hyvitys suoritetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista sen jälkeen, kun lopullinen menetys on velallisen ja mahdollisen takaaajan maksukyvyttömyyden toteamisen ja vakuutena olleen omaisuuden myynnin jälkeen selvitetty. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan edellytetä, jos velallinen tai velasta vakuuden asettanut kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Maaseutuelinkeinoasetuksen 60 a § (806/93) sisältää säännökset siitä, miten velallisen maksukyvyttömyys ja lainan pääoman ja koron lopullinen menetys todetaan. Käytännössä maa- ja metsätalousministeriö

on luottolaitoksen tekemän hakemuksen perusteella selvittänyt valtionvastuun toteutumisen ja hyvityksen suorittamisen edellytykset. Jos edellytykset ovat täyttyneet, maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus on suorittanut hyvityksen luottolaitokselle. Valtionvastuusiin liittyvien menettelytapojen ja päätöksentekojärjestelmän täsmentämiseksi maaseutuelinkeinolain 27 §:n 6 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että edellä mainittu menettely käy selvästi ilmi säännöksestä.

Voimassa olevan porotalouslain (161/90) 41 a §:n 1 momentin (muut. 1560/91) mukaan valtio on vuoden 1993 alusta vastuussa luottolaitokselle 80 prosentin määrään saakka ennen vuotta 1992 myönnettyjen valtionlainojen pääoman ja koron lopullisista menetyksistä siltä osin kuin menetykset johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä eivätkä vakuuksista kertyvät varat riitä kattamaan maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja.

Vastaava säännös sisältyy luontaiselinkeinolain (610/84) 46 §:n 1 momenttiin (muut. 1561/91). Helmikuun 8 päivänä 1993 tulivat voimaan yrityksen saneerauksesta annettu laki (47/93) ja yksityishenkilön velkajärjestelystä annettu laki (57/93), jäljempänä velkajärjestelylait. Velkajärjestelylait ovat ensisijaisia suhteessa muuhun lainsäädäntöön, kuten porotalous- ja luontaiselinkeinolainsäädäntöön, joten ristiriitatapauksessa velkasaneerauslakien säännökset tulevat sovellettaviksi. Näiden lakien nojalla tuomioistuin voi määrätä velalliselle porotalouslain, sitä edeltäneen lainsäädännön tai luontaiselinkeinolain säännöksistä poikkeavan maksuohjelman. Porotalouslain ja luontaiselinkeinolain mukainen valtionvastuu, joka edellyttää omaisuuden realisointia luotolaitoksen lopullisen menetyksen selvittämiseksi, ei voimassa olevien säännösten perusteella välttämättä toteudu. Velkajärjestelylakien mukaan tuomioistuin voi oikeuttaa velallisen säilyttämään lainan vakuutena olevan omaisuuden silloin, kun sitä tarvitaan yritystoiminnan jatkamiseen tai velallisen asunnon turvaamiseen. Edellä esitetyn vuoksi porotalouslain 41 a §:n 1 momenttia ja luontaiselinkeinolain 46 §:n 1 momenttia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että vakuuden myyntiä ei edellytetä, jos velallinen tai velasta vakuuden asettanut kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden.

Porotalouslain 41 a §:n 6 momentissa ja luontaiselinkeinolain 46 §:n 6 momentissa viitataan soveltuvin osin maaseutuelinkeino-

lain hyvityksen maksamista koskeviin menettelytapasäännöksiin. Viittaukset ehdotetaan saatettaviksi ajan tasalle ja laajennettaviksi kattamaan kokonaan maaseutuelinkeinolain valtionvastuisiin liittyvät menettelytavat ja päätöksentekojärjestelmän.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Maaseutuelinkeinolakia koskeva muutosehdotus on teknisluonteinen ja täsmentää nykyistä käytäntöä. Porotalouslain ja luontaiselinkeinolain muutoksilla on tarkoitus sopeuttaa kyseiset lait velkajärjestelylakeihin, jotka niihin sisältyvien säännösten perusteella ovat muutoinkin ensisijaisia muutettaviksi ehdotettuihin lakeihin nähden.

3. Asian valmistelu

Asia on valmisteltu virkamiestyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Asia on käsitelty maatilatalouden kehittämisrahaston johtokunnassa.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian niiden tultua hyväksytyiksi ja vahvistetuiksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**maaseutuelinkeinolain 27 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun maaseutuelinkeinolain (1295/90) 27 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä syyskuuta 1993 annetussa laissa (805/93), seuraavasti:

27 §

Valtionvastuu

Asianomainen ministeriö päättää luottolaitokselle suoritettavasta hyvityksestä. Ennen hyvityksen vahvistamista ministeriön on selvitettävä, että velallisen ja mahdollisen takaaajan maksukyvyttömyydestä johtunut lopullinen menetys on todettu ja ettei menetystä ole voitu kattaa vakuutena olleen omaisuuden myynnistä saaduilla varoilla. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan edellytetä,

jos velallinen tai velasta vakuuden asettanut kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä taikka niitä vastaavassa järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Maksukyvyttömyyden ja lopullisen menetyksen toteamisesta säädetään tarkemmin asetuksella. Hyvityksen suorittaa luottolaitokselle maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**porotalouslain 41 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun porotalouslain (161/90) 41 a §:n 1 ja 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1560/91), seuraavasti:

41 a §

Aikaisemman lainsäädännön nojalla myönnettyjen lainojen valtionvastuulle ottaminen

Valtio on 1 päivästä tammikuuta 1993 80 prosentin määrään asti luottolaitokselle vastuussa niistä pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka syntyvät maatilatalouden kehittämisrahaston varoista tämän lain taikka porotilalain nojalla ennen vuotta 1992 myönnettyjen lainojen osalta, siltä osin kuin menetykset johtuvat velallisen maksukyvyt-

tömyydestä ja vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan edellytetä, jos velallinen tai velasta vakuuden asettanut kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä taikka niitä vastaavassa järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Valtio ei kuitenkaan ole vastuussa sellaisista menetyksistä, jotka ovat syntyneet ennen vuotta 1993.

_____ Maksettavasta hyvityksestä on tässä pykä-

lässä säädetyn lisäksi soveltuvien osin voimassa, mitä maaseutuelinkeinolain 27 §:n 6 ja 7 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 199__ .

3.

Laki

luontaiselinkeinolain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun luontaiselinkeinolain (610/84) 46 §:n 1 ja 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1561/91), seuraavasti:

46 §

Aikaisemmin myönnettyjen lainojen valtionvastuulle ottaminen

Valtio on 1 päivästä tammikuuta 1993 80 prosentin määrään asti luottolaitokselle vastuussa niistä pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka syntyvät maatilatalouden kehittämisrahaston varoista tämän lain nojalla ennen vuotta 1992 myönnettyjen lainojen osalta, siltä osin kuin menetykset johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä ja vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja.

Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan edellytetä, jos velallinen tai velasta vakuuden asettanut kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä taikka niitä vastaavassa järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Valtio ei kuitenkaan ole vastuussa sellaisista menetyksistä, jotka ovat syntyneet ennen vuotta 1993.

Maksettavasta hyvityksestä on tässä pykälässä säädetyn lisäksi soveltuvien osin voimassa, mitä maaseutuelinkeinolain 27 §:n 6 ja 7 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 199__ .

Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri Kalevi Hemilä

1.

Laki

maaseutuelinkeinolain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun maaseutuelinkeinolain (1295/90) 27 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on 10 päivänä syyskuuta 1993 annetussa laissa (805/93), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

Valtionvastuu

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus suorittaa maatilatalouden kehittämisrahaston varoista luottolaitokselle 1 momentissa tarkoitetun hyvityksen sitten, kun lopullinen menetys on velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyyden toteamisen ja vakuutena olleen omaisuuden myynnin jälkeen selvitetty. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan edellytetä, jos velallinen tai velasta vakuuden asettanut kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä taikka niitä vastaavassa järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Maksukyvyttömyyden ja lopullisen menetyksen toteamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

Asianomainen ministeriö päättää luottolaitokselle suoritettavasta hyvityksestä. Ennen hyvityksen vahvistamista ministeriön on selvitettävä, että velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtunut lopullinen menetys on todettu, ja ettei menetystä ole voitu kattaa vakuutena olleen omaisuuden myynnistä saaduilla varoilla. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan edellytetä, jos velallinen tai velasta vakuuden asettanut kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä taikka niitä vastaavassa järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Maksukyvyttömyyden ja lopullisen menetyksen toteamisesta säädetään tarkemmin asetuksella. Hyvityksen suorittaa luottolaitokselle maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 199 . _____

3.

Laki**luontaiselinkeinolain 46 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä elokuuta 1984 annetun luontaiselinkeinolain (610/84) 46 §:n 1 ja 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat 20 päivänä joulukuuta 1991 annetussa laissa (1561/91), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

46 §

*Aikaisemmin myönnettyjen lainojen valtion-
 vastuulle ottaminen*

Valtio on 1 päivästä tammikuuta 1993 80 prosentin määrään asti luottolaitokselle vastuussa niistä pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka syntyvät maatilatalouden kehittämisrahaston varoista tämän lain nojalla ennen vuotta 1992 myönnettyjen lainojen osalta, siltä osin kuin menetykset johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä ja vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja. Valtio ei kuitenkaan ole vastuussa sellaisista menetyksistä, jotka syntyvät ennen vuotta 1993.

Valtio on 1 päivästä tammikuuta 1993 80 prosentin määrään asti luottolaitokselle vastuussa niistä pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka syntyvät maatilatalouden kehittämisrahaston varoista tämän lain nojalla ennen vuotta 1992 myönnettyjen lainojen osalta, siltä osin kuin menetykset johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä ja vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja. *Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan edellytetä, jos velallinen tai velasta vakuuden asettanut kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä taikka niitä vastaavassa järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden.* Valtio ei kuitenkaan ole vastuussa sellaisista menetyksistä, jotka ovat syntyneet ennen vuotta 1993.

Maksettavasta hyvityksestä on tässä pykälässä säädetyn lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä maaseutuelinkeinolain 27 §:n 5 momentissa säädetään.

Maksettavasta hyvityksestä on tässä pykälässä säädetyn lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä maaseutuelinkeinolain 27 §:n 6 ja 7 momentissa säädetään.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 .*

